

Laat niemand achter!

door Carla Bakboord

Van 9-15 april woonde ik samen met dr. Julia Terborg, directeur van ‘Center for People’s Development’, de 49ste sessie van de VN Commissie voor Bevolking en Ontwikkeling (CPD) 2016 in New York bij. De sessie werd geopend door secretaris - generaal Ban Ki-Moon van de VN. Hij onderstreepte het belang inzicht te hebben in demografische ontwikkeling; dit was onder meer de focus van deze 49ste sessie. Als mensen niet geteld worden, worden zij uitgesloten. “Wij kunnen mensen nooit reduceren tot louter nummers”, zei hij. “Tegelijkertijd, zijn statistieken essentieel voor de vooruitgang. Om te voldoen aan de toezegging om ‘niemand achter te laten,’ moeten we ervoor zorgen dat iedereen wordt geteld. Overheden moeten censusdata verzamelen en gebruiken. Hierdoor krijgen zij meer inzicht in de demografische veranderingen, een vereiste voor de ontwikkeling van effectieve planning.”

Vertegenwoordigers van de lidlanden en *civil society* presenteerden statements. Kitty Sweeb, onze chargé d’affaires bij de VN, gaf aan dat Suriname zich in de afgelopen jaren consistent heeft gecommitteerd aan de Montevideo Consensus en de vraagstukken van CPD. Zij benadrukte dat ons land het verzamelen van kwantitatieve en kwalitatieve data onder diverse populaties als zeer belangrijk beschouwt. Door de mens in de ontwikkeling centraal te stellen krijgt men kennis over hun behoeften, beleving en ervaring.

Aan het eind van de 49ste CPD-sessie zijn er resoluties aangenomen waarin de landen onder andere afspraken hebben gemaakt over hoe seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en bevolkingsvraagstukken aan te pakken. Deze afspraken zijn gerelateerd aan het Programma van Actie (PoA) van de International Conference on Population Development (ICPD) die in 1994 in Caïro werd overeengekomen.

ICPD agenda's

Tijdens de 49ste CPD-sessie werd het versterken van demografische data, als fundament voor de 2030-agenda, benadrukt. Uitgangspunt is het actieprogramma van ICPD'94. Dus het gaat erom hoe data, die verzameld worden over de actiepunten van ICPD, kunnen bijdragen aan de monitoring van de 2030 agenda voor duurzame ontwikkeling, voor de Sustainable Develop-

Foto / Collectie WRC
Kitty Sweeb, chargé d'affaires bij de VN..

ment Goals (SDG). Deze agenda (2030) gaat ook over gender, gezondheid en bevolkingsvraagstukken. Nagegaan wordt hoe ICPD'94 te integreren in de 2030-agenda.

Mensen staan dus centraal in zowel het actieprogramma van ICDP als de SDG. Beide streven naar duurzame ontwikkeling. Deze is gericht op het bereiken van universele rechten en gelijkheid voor de mens, seksuele en reproductieve gezondheid, gendergelijkheid en empowerment van vrouwen, onderwijs, veiligheid, economische groei en de waardigheid van alle mensen.

In alle regio's hebben lidlanden afspraken gemaakt hoe zij twintig jaar na ICPD '94 zullen doorgaan, rekening houdend met hun regio-specifieke context. In onze regio, Latijns-Amerika en het Caraïbische Gebied, hebben overheden in 2013 de Montevideo Consensus afgesproken, gebaseerd op twintig jaar ICPD-ervaring. Deze consensus is dus gerelateerd aan ICPD en heeft gelijkertijd een regionaal karakter.

Wij in Suriname moeten de Montevideo Consensus naleven. De 2030 agenda is geïntegreerd in deze overeenkomst. Het gaat dus om regionale bevolkingsvraagstukken, die onlosmakelijk verbonden zijn met seksualiteit, reproductie, gender en mensenrechten. Immers, geboortes vinden plaats binnen seksuele relaties, die liefdevol, veilig en vrijwillig kunnen zijn. Helaas kunnen die relaties ook gekenmerkt worden door angst, geweld, misbruik, dwang en discriminatie. Daarom is de

uren in een perfecte vrolijkheid.

Aan rum en cola ontbreekt het niet. Die zijn onlosmakelijk verbonden aan de 'Rum'ba en Chiva. We dansen op het trottoir van Castello Felipe. Op de dertien kilometer lange muur die de oude stad beschermt, ontmoeten wij andere Rumba en Chiva genietters. Onstuimige golven, vrolijke mensen, riante huizen van rijke Spanjaarden van vroeger. Prachtig allemaal. De dagelijkse werkelijkheid van de meeste bewoners staat wel in schril contrast hiermee.

Die ochtend marcheerde een paar duizend demonstrerende moeders door de straten van deze stad. Bewapend tegen de felle zon en met spandoeken die de harde wind trotseerden, vroe-

2012 in Cuba van start gegaan. Recent zijn ook de onderhandelingen met de Ejército de Liberación Nacional (ELN) hervat. Een vredesakkoord is nog niet getekend. Toch lijkt mij vrede in zicht.

In Barranquilla, proef ik tijdens een uitbundige folkloristische show, al etend en dansend iets van de carnavals sfeer van deze stad. In Cartagena de Indias waaien de sfeervolle vallena-tonen mij tegemoet bij het verlaten van het hotel. Ik klim enthousiast en swingend de chiva, een oude kleurige geverfde houten bus in. Drie musici (drummer, rasper en accordeon speler) brengen ons voor de komende

gen zij aandacht voor hun rechten en belangen. Maar liefst 68 procent van de populatie leeft hier onder de armoedegrens, waarvan 29 procent in extreme armoede.

Geweld tegen vrouwen

In dit land, waar het fenomeen van geweld niet onbekend is, is dit voor vrouwen en meisjes een alledaags verschijnsel. Daders blijven voor het overgrote deel ongestraft en de slachtoffers worden eerder als veroorzaker c.q. dader aangemerkt. Een nationale studie geeft een triest beeld. 37 procent van de getrouwde vrouwen

Foto / www.dawnnet.org

rol van de vrouwenbeweging zo belangrijk. Zij ziet erop toe dat in de discussie over bevolkingsvraagstukken, het nooit alleen maar gaat over afname of toename van geboortes of de bevolking. Het gaat ook altijd over seksuele en reproductieve rechten van vrouwen, meisjes en andere achtergestelde groepen.

Civil society

Julia en ik zaten in de nationale delegatie. Zij als vertegenwoordiger- en ter ondersteuning van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Ik vertegenwoordigde, als voorzitter van Women's Rights Centre, *civil society*. Naast de formele sessies waren er ook nevenactiviteiten. Zo organiseerde het regionaal netwerk Development Alternatives for Women in New Era (DAWN) een paneldiscussie. Vertegenwoordigers van Uruguay, Mexico, China en Julia hielden een presentatie. Zij benadrukten het belang van de bijdrage van *civil society* aan de monitoring van de Montevideo Consensus. En vroegen ook aandacht voor de verwachte uitdagingen. Julia gaf een reflectie op de ervaring van ons maatschappelijk middenveld met de monitoring van het ICPD-actieprogramma. Zij vertelde ook dat dit een positief effect had op Suriname's standpunt bij de Montevideo Consensus. Ons land is in deze één van de meest progressieve in het Caraïbisch Gebied. (zie www.dawnnet.org) Het is ook heel belangrijk dat *civil society* vertegenwoordigd is in de nationale delegatie voor deelname op VN niveau. Het laat zien dat de overheid ons als partner erkent. Bovendien is in het ICPD Verdrag aangegeven dat de overheid moet partneren met ngo's. Al deze VN-vergaderingen zijn heel erg belangrijk.

Dit omdat de landen rapporteren over de uitvoering van het ICPD-actieprogramma en zij de vooruitgang die er is geboekt, met elkaar kunnen uitwisselen. De regio's geven namelijk in niet-gelijke mate uitvoering aan het programma. De rol van de vrouwenbe-

weging in deze sessies is betekenisvol. Omdat zij met haar lobby-en pleitactiviteiten verschillende thema's, vooral seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, op de agenda houdt. Ook volgt zij de nieuwe maatschappelijke vraagstukken op de agenda kritisch. Bijvoorbeeld mensenhandel, hoe omgaan met onveilige abortus, stigma en discriminatie van LGBT's, kindhuwelijken en recent zika en zwangerschap. Vraagstukken waar vrouwen wereldwijd aandacht voor vragen.

Het is vooral tijdens deze sessies dat landen onder druk worden gezet om maatregelen te treffen. Zij vormen een uitstekend forum om beleid te maken. Vooral *civil society* kan druk uitoefe-

Na dagenlange discussie om consensus te bereiken kwam er tot slot een eindresolutie waarin de lidlanden met elkaar hebben afgesproken hoe zij brandende vraagstukken over seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en de bevolkingsontwikkeling zullen aanpakken. Regeringen kunnen ter verantwoording worden geroepen als zij de resolutie niet naleven. Binnen hun nationale context moeten zij onderhandelen over wat wel en niet wordt uitgevoerd. Er is bijvoorbeeld overeenstemming bereikt dat de huwbare leeftijd 18 jaar is. Voor kindhuwelijken is er geen plaats. Overheden moeten dan binnen hun eigen context nagaan hoe dit na te leven. Bij ons is de

Foto / Collectie WRC
Sandra Castañeda-Martinez (m) de coördinator van Latin American and Caribbean Women's Network (LACWHN), maakte namens civil society een statement. Naast haar staan Julia Terborg (l) en Carla Bakboord (r).-

nen op regeringen om afspraken na te komen. Zij kunnen hun beleidsmakers ook controleren en ter verantwoording roepen om te rapporteren over de naleving van die verdragen. Tegelijkertijd kan *civil society* aandacht vragen voor vraagstukken die onvoldoende worden aangepakt. En als lidstaten bij elkaar zijn, kunnen de progressievere leden invloed uitoefenen op de conservatieven.

huwbare leeftijd voor meisjes 15 en 17 voor jongens. Er zijn religieuze organisaties die geen voorstander zijn van verhoging. Wij van *civil society* moeten er nu mede op toezien dat wat is overeengekomen, in lijn met het VN Kinderverdrag, wordt nageleefd. Die rol is ons toebedeeld in de resolutie. Daarom moeten wij vertegenwoordigd zijn op VN-sessies om ervoor te waken dat niemand wordt achter gelaten.-.

Niets rechtvaardigt geweld tegen vrouwen

door Henna Guicherit

Onlangs was ik op reis in een land dat geruime tijd bekend stond als een narcostaat. Waar drugsmafia van de kartels de overheid infiltreren. Colombia is er wonderwel in geslaagd dit imago van zich af te schudden en ook toeristen aan te trekken. Maar veiligheid is nog altijd een 24/7 kwestie. De afgelopen decennia kenmerkten zich immers door gewapende conflicten die, vooral in de jaren tachtig en negentig met heel veel geweld gepaard gingen. Miljoenen moesten huis en haard verlaten, vervielen tot armoede en zorgden voor een behoorlijke bevolkingsaanwas van hoofdstad Bogotá. De onderhandelingen met de Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia (FARC) zijn in

is fysiek mishandeld door hun man. Tien procent van hen zijn verkracht. Zes procent van de onderzoekspopulatie is verkracht door iemand anders dan de eigen man. Slechts 21 procent die fysiek geweld is aangedaan, heeft zich voor behandeling gemeld. De overige zijn kennelijk afschrikt door het risico nog een keer mishandeld en verneederd te worden door een medicus of politieagent van wie hulp wordt verwacht. Vrouwen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld worden ook ontmoedigd hun zaak voor de rechter te brengen aangezien 86 procent van de cases toch ongestraft blijft.

Ik wil hier meer van weten en vind gegevens van het Amnesty International rapport over gebrek aan gerechtigheid voor Colombiaanse vrouwen. Dit spreekt boekdelen. Seksueel geweld tegen vrouwen blijkt sterk verweven te zijn met het geweld van de staat en guerrillabewegingen. Susan Lee, hoofd van Amnesty Americas, vermeldt dat Colombiaanse vrouwen en meisjes vaak als oorlogstrofee worden gebruikt. Dat alle strijdende partijen vrouwen hebben verkracht en seksueel misbruikt hebben om hen de mond te snoeren en te straffen. Dat de Colombiaanse autoriteiten er niet in slagen om de rechten van slachtoffers van seksueel geweld te waarborgen. Dit betekent dat hun recht op de waarheid, op gerechtigheid en bijvoorbeeld op schadevergoeding niet wordt erkend. Straffeloosheid van daders en intimidatie van aanklagers is hier dus de orde van de dag. Door het gebrek aan betrouwbare statistieken en de angst om conflict gerelateerde gevallen van seksueel geweld te rapporteren is het moeilijk om zicht te krijgen in de

Foto / Henna Guicherit

omvang van het probleem. In de statistieken wordt geen onderscheid gemaakt tussen seksueel geweld tegen vrouwen en seksuele geweldpleging tijdens de Colombiaanse conflictperiode. Ik hoop dat de onderhandelaars van de strijdende partijen deze afschuwelijke schendingen van vrouwenrechten aan de orde stellen en een programma voor gerechtigheid verbinden aan het vredesakkoord.

Campagne

In deze door mannen gedomineerde samenleving heeft men zich gelukkig niet laten ontmoedigen om zaken van geweld tegen - en discriminatie van vrouwen aan te pakken. Met ondersteuning van de United Nations, de presidentiële adviseur voor gelijkheid voor vrouwen, overlevenden van op gender gebaseerd geweld, journalisten, acteurs en actrices is er een stevige campagne gevoerd met als wapenkreet 'Niets rechtvaardigt geweld tegen vrouwen'. Zo is men er onder meer in geslaagd om in een strategische allian-

tie met het belangrijkste communicatie medium in het land, Caracol TV, dagelijks gemiddeld twintig keer twee televisie commercials gratis uit te zenden. En wel op momenten met de hoogste kijkcijfers. In vier steden, inclusief Cartagena, werden stads brigades opgezet om burgers, journalisten en opinieleiders te mobiliseren voor het uitbannen van op gender gebaseerd geweld.

Vrouwenorganisaties hebben tien jaar lang strijd gevoerd voor de aanneming van quota Wet 581 van 2000. Een minimum van dertig procent van de posities in de uitvoerende, wetgevende en rechterlijke macht moet volgens deze wet aan vrouwen worden toegevoegd. Gebrek aan gekwalificeerde vrouwen waren er voor de aanname van deze wet niet. Maar de toegang werd bepaald door politieke connecties. En in dit opzicht behoren vrouwen ook hier tot de kansarmen. Colombia heeft nog een lange weg te gaan op het pad dat leidt naar gendergelijkheid en gerechtigheid.-.

Redactie en samenstelling:
Carla Bakboord MSC. en Drs. Henna Guicherit
wrcsur@hotmail.com

Vormgeving: Erleyandro Karjodinomo

De rubriek 'Genderoptiek' is één van de middelen van het Women's Rights Centre om gendergelijkheid en gendergelijkwaardigheid te bevorderen, vrouwenrechten te bepleiten en alle vormen van geweld tegen vrouwen uit te bannen. Deze pagina komt tot stand onder auspiciën van het Women's Rights Centre (WRC).